

Modellen met succesfactoren

DOI:

Diffusion of Innovations

TAM:

Technology Acceptance Model

UTAUT₂:

Unified theory of acceptance
and use of technology

NPT:

Normalisation Process Theory

CFIR:

Consolidated Framework for
Implementation Research

MIDI:

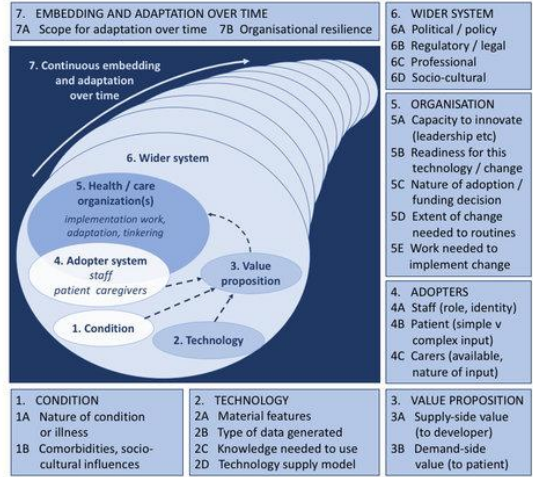
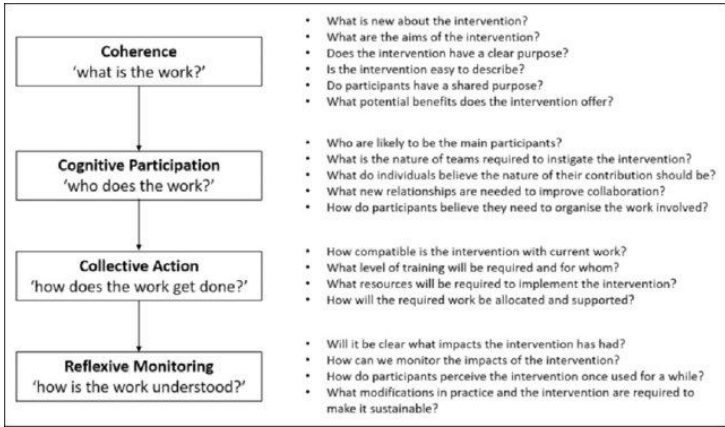
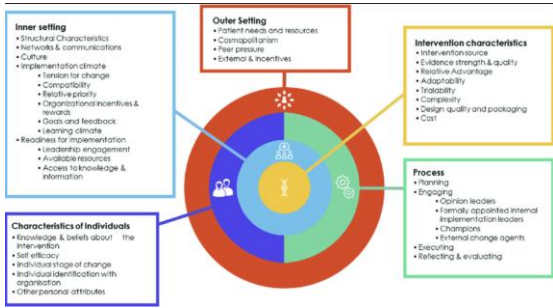
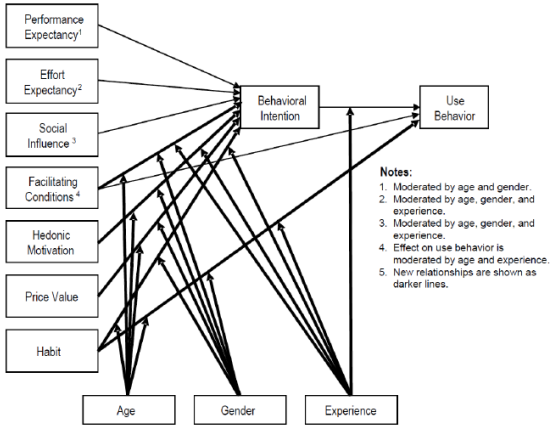
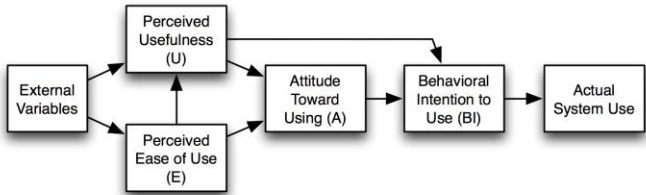
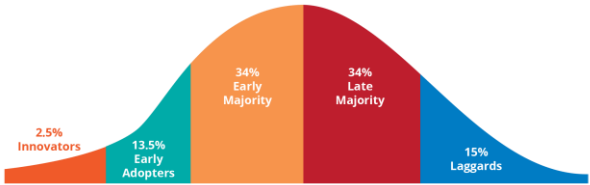
Meetinstrument voor
Determinanten van Innovaties

NASSS-framework:

non-adoption, abandonment,
scale-up, spread, sustainability

DIEGO:

Digital Health Engagement
Model

- DETERMINANTEN M.B.T. DE INNOVATIE**
1. Procedurele helderheid (o): Mate waarin de innovatie in heldere stappen / procedures is beschreven.
 2. Juistheid (o): Mate waarin de innovatie is gebaseerd op feitelijke juiste kennis.
 3. Compleetheid (o): Mate waarin de beschreven activiteiten in de innovatie volledig zijn.
 4. Compleetheid (o): Mate waarin de innovatie complex is om uit te voeren.
 5. Congruente huidige werkwijze (o): Mate waarin de innovatie aansluit bij de bestaande werkwijze.
 6. Zichtbaarheid uitkomsten (o): Zichtbaarheid van de uitkomsten voor de gebruiker, bijvoorbeeld of het effect van een behandeling zichtbaar is.
 7. Relevante value (o): Mate waarin de gebruiker de innovatie relevant vindt voor zijn / haar client.
- DETERMINANTEN M.B.T. DE GEBRUIKERS**
8. Persoonlijke voorkeur / taboet (o): Mate waarin het gebruik van de innovatie voordeel / nadeel oplevert voor de gebruiker zelf.
 9. Uitkomstverwachting (o): Gepercipieerde beloning en waarschijnlijkheid dat het beloning doet met de innovatie bij de client wordt bereikt.
 10. Taakopvatting (o): Mate waarin de innovatie past bij de taken waarvoor de gebruiker zich in zijn / haar functie verantwoordelijk voelt.
 11. Toewijding client (o): Mate waarin de gebruiker verwacht dat de client bereiden is over de innovatie.
 12. Medewerking client (o): Mate waarin de gebruiker verwacht dat de client meewerkt aan de innovatie.
 13. Sociale steun (o): Steun die de gebruiker eraan of verwacht met betrekking tot het gebruik van de innovatie, bijvoorbeeld van collega's, andere professionals waarmee men samenwerkt, leidinggevende of management.
 14. Descriptieve norm (o): Waargekomen gedrag van collega's, mate waarin collega's de innovatie gebruiken.
 15. Subjectieve norm (o): De invloed van belangrijke anderen over het gebruik van de innovatie en het product van u, de gepercipieerde verwachting van belangrijke anderen over het gebruik van de innovatie en b. de mate waarin iemand geneigd is zich iets aan te trekken van de verwachtingen van die belangrijke anderen.
 16. Eigen effectiviteitsverwachting (o): Mate waarin de gebruiker zich in staat acht de verschillende activiteiten uit de innovatie uit te voeren.
 17. Kennis (o): Mate waarin de gebruiker kennis heeft die nodig is om de innovatie te kunnen gebruiken.
 18. Informatieverwerking (o): Mate waarin de gebruiker kennis heeft genomen van de inhoud van de innovatie.
- DETERMINANTEN M.B.T. DE ORGANISATIE**
19. Formele betrekking management (o): Formele betrekking van de innovatie door het management, bijvoorbeeld door de innovatie in het beleid op te nemen.
 20. Verandering bij personeelsovername (o): Verandering van verantwoordelijke medewerkers.
 21. Capaciteit / leersituatiegraad (o): Volgende personeelsbeoordeling op de afmeting in de organisatie waar de innovatie gebruikt wordt.
 22. Financiële middelen (o): Beschikbaarheid van financiële middelen die nodig zijn voor het gebruik van de innovatie.
 23. Tijd (o): Houdzaamheid tijd die beschikbaar is voor het gebruik van de innovatie.
 24. Beschikbaarheid middelen en voorwerpen (o): Aantekening van materiële voorwerpen voor het gebruik van de innovatie, bijvoorbeeld apparatuur, materialen of ruimte.
 25. Coördinator (o): Een of meerdere personen die belast zijn met het coördineren van de invoering van de innovatie binnen de organisatie.
 26. Turbulentie in de organisatie (o): Mate waarin er andere organisatieveranderingen gaande zijn die de invoering van de innovatie in de weg staan, bijvoorbeeld reorganisaties, fusies, bezuinigingen, personeelsovername of geplande invoering van verschillende innovaties.
 27. Beschikbaarheid informatie over gebruik innovatie (o): Beschikbaarheid van informatie over het gebruik van de innovatie.
 28. Feedback aan gebruiker (o): Feedback over voortgang van het invoeringsproces aan de gebruiker.
- DETERMINANTEN M.B.T. SOCIAAL POLITIEKE OMGEVING**
29. Wet- en regelgeving (o): Mate waarin de innovatie past binnen bestaande wet- en regelgeving die door de bevoegde instanties zijn opgesteld (denk aan financiële structuren, privacywetgeving en toezicht vanuit de Inspectie voor de Gezondheidszorg of de Nederlandse Zorgautoriteit).

Model	Onderdelen	Focusniveau	Bij welke vragen gebruiken?	Complexiteit in gebruik	Handige tools
DOI Rogers, 1962	Relatief voordeel, compatibiliteit, complexiteit, proefbaarheid, observeerbaarheid	Individu/groep	- Hoe beïnvloeden eigenschappen van een innovatie de adoptie? - Wat zijn de verschillende fases van diffusie van innovaties? - Hoe ga ik om met verschillende gebruikersgroepen? (innovatoren, early adopters, late adopters, e.a.)	Laag	Geen specifieke tool
TAM Davis, 1989	Waargenomen nut, waargenomen gebruiksgemak, houding ten opzichte van technologie	Individu	- Hoe verhoog je de intentie om iets te gaan gebruiken? - Hoe bepaal je of een technologie nuttig en gebruiksvriendelijk wordt gevonden?	Laag	Geen specifieke tool
UTAUT2 Venkatesh e.a., 2003	Prestatieverwachting, inspanning, sociale invloed, faciliterende voorwaarden, hedonische motivatie, prijswaarde, gewoonten	Individu/groep	- Welke individuele en sociale invloeden bepalen de adoptie van een innovatie? - Hoe kun je de waargenomen waarde voor verschillende gebruikersgroepen verbeteren?	Midden	Items voor een vragenlijst die inzichtelijk maakt waar professionals in hun adoptie staan
CFIR Damschroder e.a., 2009	Interventiekenmerken, innerlijke context, uiterlijke context, individuen, implementatieproces	Systeem	- Hoe beïnvloeden interne en externe factoren implementatiesucces? - Hoe identificeer je barrières en kansen binnen organisaties en beleid?	Hoog	Interview Guide Tool Assessment tool: pCAT
NPT (May & Finch, 2009)	Begrip van de innovatie (coherence), betrokkenheid van individuen (cognitive participation), gezamenlijke actie (collective action), en evaluatie en aanpassing (reflexive monitoring)	Team/context (sociale dynamieken om team heen)	- Hoe zorg je dat innovaties een vast onderdeel worden van dagelijkse praktijken? Hoe komen we tot nieuwe routines? - Welke sociale processen helpen of hinderen implementatie?	Midden	NoMAD-vragenlijst : implementatieprocessen inzichtelijk maken vanuit perspectief professionals
MIDI Fleuren e.a., 2014	29 determinanten m.b.t. a) de innovatie, b) de gebruiker, c) de organisatie en d) sociaal-politieke omgeving	Context (zorg-organisaties)	- Wat beïnvloedt innovatie in zorgorganisaties? - Hoe identificeer je implementatiebarrières en ondersteunende factoren?	Midden	Meetinstrument voor determinanten van innovaties : Checklist en handleiding om implementatiebarrières binnen zorgorganisaties te identificeren
DIEGO O'Connor e.a., 2016	Besluitvorming, operationalisering, kwaliteit, ondersteuning	Individu	- Hoe werk ik samen met zorgprofessionals, patiënten en inwoners? - Hoe vergroot je betrokkenheid en motivatie? - Welke strategieën werken voor inclusieve besluitvorming?	Laag	Geen vragenlijst of instrument. Visualisatie kan als praatplaat dienen
NASSS Greenhalgh e.a., 2017	Aandoening, de technologie, de waardepropositie, het adoptiestelsel, de organisatie, de bredere context, het proces	Systeem	- Hoe schaal je complexe innovaties op in het gezondheidssysteem? - Hoe analyseer je complexiteit? - Hoe verminder je complexiteit?	Hoog	Vragenlijsten NASSS-CAT kort en lang : om complexiteit te evalueren en hiermee om te gaan. Projecttool en interviewtool .

Tabel: overzicht van adoptie- en opschalingsmodellen. Door: Pluut, B (2025). Zie ook: Hulter, P. (in press). Navigating insights into the adoption of patient portals.

Rode draden in de modellen

